

Surinaamsche Almanak voor het Jaar 1821*Surinaamsche Almanak voor het Jaar 1821***Beijer E. & Sulpke, C.G.**

Tradução de:

Júlio César Neves Monteiro Universidade de Brasília
Brasília, Distrito Federal, Brasil
cesarjl@gmail.com<https://orcid.org/0000-0002-9464-2615>

14

Dat er van tijd tot tijd eenige slaven, door weg te loopen, zich aan den last, die op hen drukte, trachtten te onttrekken, was in den aard der zaak gelegen, en dat zulks, voor zoo ver zij mishandeld werden, meer en meer toenam, is niet te verwonderen. Wij stipten dit reeds even aan, toen er over de Expeditie van CASSARD gesproken is. Het schijnt wel, dat reeds van de eerste tijden af, ten tijde der Engelschen, er zich MARONS langs de rivieren van Suriname, Saramacca en Copponame gevestigd hebben, en de Plantaadjes ontrustten. Bij gelegenheid van de landing van CASSARD nam dit getal toe. Bij dezen voegden zich de wegloopers van de verschillende Plantaadjes. Men

14

Que, de tempos em tempos, alguns escravos, fugindo, tentassem escapar ao fardo a que estavam sujeitos, fazia parte da natureza das coisas, e que isso, na medida em que eram maltratados, aumentasse cada vez mais, não é de estranhar. Já abordamos este assunto quando se falou da expedição de CASSARD. Parece que já desde os primeiros tempos, no tempo dos ingleses, os MARONS¹ se instalaram ao longo dos rios Suriname, Saramacca e Copponame², e ameaçavam as Plantações. Por ocasião do desembarque de CASSARD, esse número aumentou. A estes juntaram-se os fugitivos das várias Plantações. Ofereciam-se prêmios pela captura dos fugitivos, ainda

¹ (N.T.) Ou marrons, descendentes dos escravizados que fugiam das plantações e se refugiavam no interior.² (N.T.) Rio Coppename.

stelde op het vangen der wegloopers premiën, nog heden onder de benaming van Vanggeld bekend. Eerst was deze premie f5: -, doch naderhand opgeklommen tot f 25: - In het jaar 1717 werden de togten tegen dezelve aangemoedigd door uitlokkende belooningen, als f 1500: - op de ontdekking der Claas- en Pedro-dorpen en f 10: - voor ieder bewoner derzelve.

Men loosde dit vervolgens algemeen voor het ontdekken van dorpen. Neger-slaven, wegloopers, die dezelve ontdekten, zouden niet alleen vergissenis, maar premiën genieten, ja zelfs de vrijheid erlangen; terwijl, bij Plakkaat van 22 Julij 1721, de doodstraf tegen de wegloopers bepaald werd. Verscheidene moorden en rooverijen der Boschnegers op de Plantaadjes, vielen er van 1701 tot 1713 voor. Ten tijde van den heer Gouverneur DE CHEUSSES ruineerden de wegloopers, zoo in Para als Tempati en Peninica, verscheidene Plantaadjes, vermoordden de Blanken, voerden de slaven, en alles, wat van hunne gading was, weg.

Den 28 Julij 1730 ondernamen zij eenen aanval op Bergendaal. De Negers van die Plantaadje vervolgden hen met den meesten ijver, en waren gelukkig genoeg, hunne wijven, die de Boschnegers medegenomen, en in de sleek hadden moeten¹⁵ laten om zich te redden, wederom terug te bekomen. Verscheidene togten werden er tegen hen door de Kolonisten ondernomen; doch deze hadden maar weinig goed gevolg.

Eene expeditie, den 21 September 1730 onder kapitein BEDLO en den vaandrig SWALLENBURG, tegen drie dorpen bij de

hoje conhecidos como "catch money". No início, este prêmio era de f³ 5: -, mas depois passou a ser de f 25: - No ano de 1717, as expedições contra os fugitivos foram incentivadas por prêmios tentadores, tais como f 1500: - pela descoberta das povoados Claas e Pedro e f 10: - por cada habitante dessas povoados.

Essa era então a soma geralmente oferecida pela descoberta de povoados. Os escravos negros fugitivos que as descobrissem, não só seriam perdoados, como receberiam recompensas, ou mesmo a liberdade; porém, pela Lei de 22 de julho de 1721, foi determinada a pena de morte contra os fugitivos. De 1701 a 1713, ocorreram vários assassinatos e roubos às Plantações por parte dos boschnegers⁴. No tempo do governador DE CHEUSSES, os fugitivos, tanto em Para como em Tempati e Peninica, arruinaram várias Plantações, mataram os brancos, levaram os escravos e tudo o que quiseram.

Em 28 de julho de 1730, atacaram Bergendaal. Os negros dessa Plantação perseguiram-nos com o maior zelo e tiveram a sorte de recuperar as suas mulheres, que os Boschnegers tinham levado e que tiveram de abandonar para se salvarem. Foram efetuadas várias expedições contra eles pelos colonos, mas com pouco efeito.

Uma expedição de 21 de setembro de 1730, sob o comando do capitão BEDLO e do alferes SWALLENBURG, contra três

³ (N.T.) Florim, moeda holandesa.

⁴ (N.T.) Literalmente, "negros da selva". Escravizados quilombolas.

Saramacca, viel veel gunstiger uit. Men ruineerde die dorpen en de kostgronden; men doodde tien Negers, en kreeg achttien gevangenen.

Den 9 November werd er wederom een togt ondernomen, die den 1 December met zestien koppen terugkwam. Men bragt 26 gevangenen mede. Van de uitgetrokkenen had men twee Blanken en een' slaaf aan dooden verloren, alsmede eenige gekwetsten.

Den 16 December werden er elf wegloopers geexecuteerd. De Neger JOOSJE werd aan eene galg met een' ijzeren haak door de ribben geslagen, en alzoo gehangen, totdat hij sterven zoude. WIERAI en MANBOTE werden met klein vuur levend verbrand; de Negerinnen LUGRETIA, AMBIA, AGA, GOMBA, MARIE en VICTORIA levend geradbraakt; DIANA en CHRISTINA met eene bijl het hoofd afgeslagen. In Maart 1731 werd er een nieuwe togt ondernomen; doch deze liep genoegzaam vruchteloos af.

Den 27 September daaraan volgende werd er wederom, zonder groot gevolg, een kommando tegen hen gezonden. De togt in 1733, onder den Raad THOMAS PISTORIUS ondernomen, was gelukkiger; men schoot eenige negers dood, en keerde met twaalf gevangenen terug.

Daar deze togten zeer bezwarende voor de inwoners waren, ging men eindelijk tot pogingen, om met hen een verdrag te sluiten, over, en er werd deswege eene Instruktie aan het Kommando, dat onder den kapitein CREUTZ den 20 September 1749 naar de Savana vertrok, medegegeven.

De korte inhoud der Instruktie was als volgt:

16 Zoodra er voordeelen behaald zijn, en

povoados às margens do Saramacca, foi muito mais bem sucedida. Arruinaram essas povoados e os roçados; mataram dez negros e fizeram dezoito prisioneiros.

A 9 de novembro foi empreendida outra expedição, que regressou a 1 de dezembro com dezesseis cabeças. Trouxeram 26 prisioneiros. Dos que partiram na expedição, morreram dois brancos e um escravo, para além de haver alguns feridos.

A 16 de dezembro foram executados onze fugitivos. O negro JOOSJE foi pendurado numa forca com um gancho de ferro nas costelas, e assim até morrer. WIERAI e MANBOTE foram queimados vivos com uma pequena fogueira; as negras LUGRETIA, AMBIA, AGA, GOMBA, MARIE e VICTORIA foram executadas na roda; DIANA e CHRISTINA tiveram as cabeças cortadas com um machado. Em março de 1731 foi empreendida uma nova expedição, mas sem sucesso.

A 27 de setembro seguinte, novamente sem grande sucesso, foi enviado um comando contra eles. A expedição de 1733, sob o comando do Conselho THOMAS PISTORIUS, foi mais bem sucedida; abateram alguns negros e regressaram com doze prisioneiros.

Como estas incursões eram muito pesadas para os habitantes, acabou-se por tentar chegar a um acordo com eles, e foi dada uma Instrução ao comando que partiu para a Savana a 20 de setembro de 1749 sob o comando do Capitão CREUTZ.

O conteúdo resumido da Instrução era o seguinte:

Logo que se obtenham vantagens, não

anders niet, zal hij met hen trachten te onderhandelen op deze conditiën.

1o.

De Boschnegers zullen zich als vrienden van de Blanken gedragen.

2o.

Zij zullen de wegloopers, die na het laatst van het gepasseerde jaar bij hen

3o.

gekomen zijn, overleveren; gelukt dit niet, zoo zal de kommandant hierin zeemanschap gebruiken.

4o. Alle vijandelijkheden zullen eindigen. Hen, die vervolgens naar hen zullen overloopen, zullen zij overleveren tegen f 50: - het stuk.

5o.

Zij zullen hunne dorpen niet nader bij de Blanken mogen plaatsen.

6o.

Vijftig van hen, mits in het bosch geboren, of twintig jaar geleden

7o.

weggeloopt, zullen ééns in de maand September mogen afkomen, om hunne benodigdbeden te koopen. Zij zullen komen aan den mond van de Wanica, en daar zullen dan de Blanken

8o.

ook komen, om hen van het noodige te voorzien. Die, welke na den laatsten September blijft, wordt als vijand aangemerkt.

Drie maanden worden er aan de andere dorpen gegeven, om zich bij dit Traktaat

9o.

te voegen. Diegene, welke niet wil, zal vervolgd worden, en hierin zullen zij den Blanken behulpzaam zijn.

De namen op te geven van hunne opperhoofden.

antes disso, ele tentará negociar negociar com eles nestas condições.

1o.

Os boschnegers comportar-se-ão como amigos dos Brancos.

2o.

Entregarão os fugitivos que no ano anterior tiverem a eles se juntado;

3o.

caso isso não ocorra, então o comandante lançará mão de tropas fluviais.

4o. Todas as hostilidades cessarão. Aqueles que desertarem e vierem a eles desertarem, serão entregues às autoridades por f 50: - por cabeça.

5o.

Não lhes será permitido erigir povoados na vizinhança dos brancos.

6o.

Cinquenta deles, desde que tenham nascido na floresta, ou estejam lá há vinte anos

7o.

fugidos, poderão vir uma vez no mês de setembro, para comprarem suprimentos. Irão à foz do rio Wanica, e aí os Brancos

8o.

Também irão, para lhes venderem os suprimentos. Aqueles que ficarem depois do último dia de setembro, será considerado inimigo.

Serão dados três meses para que as outras povoados adiram a este Tratado.

9o.

este Tratado. Aqueles que não quiserem, serão perseguidos e colaborarão com os brancos ao Dar os nomes dos seus chefes.

10o.

lets benoodigd hebbende, zenden zij drie van hen, om dit aan den Gouverneur te verzoeken. Hun wordt een

11o.

17

stok met eenen zilveren knop gegeven, welke hun voor teeken en vrijpas dient.

Na eenige wederwaardigheden ontdekte de expeditie wel eenige dorpen en kostgronden, welke zij vernielden en verbrandden; doch de Boschnegers hadden de woningen verlaten. Van tijd tot tijd werden zij onverhoeds uit hinderlagen overvallen. Men doodde hun den vaandrig HERGE en een' Neger. Dit werd wel beantwoord; doch ijlings togen de Boschnegers op de vlugt. Eindelijk aan hun laatste dorp gekomen, hielden zij post. Dit dorp werd overweldigd en benevens de kostgronden verbrand. De Negers verstaken zich in het Wild-Bosch. Men zond hun een' gids toe, om met hen in onderhandeling te komen. Zij besloten hiertoe. Er werden tot zekerheid gijzelaars gegeven, en CREUTZ het opperhoofd ADOE de voorwaarden hebbende voorgehouden, bewilligde deze daarin, en hiermede eindigde deze togt, welke den 11 December 1749 in Paramaribo terugkwam.

Het was er verre af, dat men door dit verdrag van de zijde der Boschnegers volkomen rust had; want buiten deze waren er nog meerder wegloopers, die het benedengedeelte der Saramacca bewoonden, en een aantal wijd en zijd verspreide Negers in de Binnenlanden hadden zich van de Suriname tot aan de Marowyne gevestigd.

10o.

Se precisarem de alguma coisa, mandarão três deles para realizar o pedido junto ao governador. É-lhes dado um

11o.

17

cajado com um castão de prata que lhes serve de sinal e de passe livre.

Depois de algumas desventuras, a expedição descobriu algumas povoados e roças, que destruíram e queimaram; mas os boschnegers tinham abandonado o local. De tempos em tempos, eram emboscados. Mataram o alferes HERGE e um negro. O ataque foi respondido à altura, mas os boschnegers empreenderam fuga. Finalmente chegaram a seu último povoado, onde pararam. Esse povoado foi invadido e queimado juntamente com os seus campos. Os negros esconderam-se na floresta virgem. Foi enviado um guia para negociar com eles. Eles aquiesceram. Foram dados reféns como garantia, e CREUTZ apresentou as condições ao chefe ADOE, que concordou, e assim terminou esta viagem, que regressou a Paramaribo a 11 de dezembro de 1749.

Não é verdade que este tratado tenha selado a paz total com os boschnegers pois, a além destes, havia ainda mais fugitivos, que habitavam o baixo Saramacca e alguns negros dispersos pelo interior tinham-se estabelecido desde o Suriname até ao Marowyne⁵.

⁵ (N.T.) Rio Marowijne.

De toegezegde presenten werden afgezonden. De heer PICOLET, KNELLEKE en twee Blanken, benevens twintig lastdragende Negers, die dezelve bragten, werden door eenen ZAMZAM, opperhoofd van het Para-dorp, overvallen en vermoord, waardoor de oorlog op nieuws uitborst.

Eene van de redenen, welke de Negers bewoog, zich als wegloopers aan de magt van hunne meesters te onttrekken, en in de bosschen weg te loopen, is geweest de verplaatsing van de eene Plantaadje naar de andere: de Negers van de Plantaadje, aan de Tempati-kreek gelegen, zouden verplaatst worden

18 naar de beneden-Plantaadjes. Zij verzetteden er zich ten sterkste tegen onder verscheidene voorwendzelen; doch de ware redenen zullen wel hierin bestaan hebben, dat zij op Koffij- en Suikerplantaadjes meerder en zwaarder werk vonden, dan op de Houtgronden, alwaar zij destijds gevestigd waren. Toen zij hiertoe gedwongen zouden worden, geraakten zij in oproer. Den Directeur der Plantaadje hieuwen zij de hand af; de vaandrig HERTSBERGEN daarop kommando leggende, werd zwaar gewond, en twee soldaten werden doorschoten. Een sterk kommando, tegen hen gezonden, werd geslagen en met verlies van dertig man terug gedreven; vervolgens werden zij in het bosch verjaagd.

Deze Tempati-Negers hadden acht dorpen onder één opperhoofd, in het bosch geboren en ARABY genaamd, bewesten de rivier Maroni, dus op Fransch grondgebied: men rekende hen 1500 à 1600 man sterk. Deze Negers waren ook

Os presentes prometidos foram enviados. Os Srs. PICOLET, KNELLEKE e dois brancos, além de vinte negros carregadores, que os traziam, foram emboscados e mortos por um tal ZAMZAM, chefe da povoado de Para, o que provocou a retomada da guerra.

Um dos motivos que levou os negros, como fugitivos dos senhores, a fugir para Um dos motivos que levou os negros a fugir do domínio de seus senhores e fugirem para o mato, foi a transferência de uma Plantação para outra: os negros da Plantação situada no riacho de Tempati, seriam transferidos

18 para Plantações mais abaixo. Eles resistiram fortemente a isso sob vários pretextos; mas as verdadeiras razões devem ter sido o fato de encontrarem mais e mais difícil trabalho nas plantações de café e de açúcar do que nas plantações de madeira, onde estavam instalados. Quando foram obrigados a fazer isso, revoltaram-se. Cortaram fora a mão do diretor da plantação; o alferes HERTSBERGEN, que estava no comando, foi gravemente ferido e dois soldados foram baleados. Um comando forte, enviado contra eles, foi derrotado e repellido com a perda de trinta homens; depois foram empurrados em direção à floresta.

Estes Tempati-Negers ⁶ tinham oito povoados sob um chefe, nascido na floresta e chamado ARABY, para oeste do rio Maroni, ou seja, em território francês: estimavam-se entre 1500 e 1600 homens entre eles. Estes negros eram também

⁶ (N.T.) Negros assentado às margens do riacho ou riacho Tempati.

onder den naam van Auka-Negers bekend. Men zond hun in 1758 twee getrouwe Negers, die hen tot den vrede geneigd vonden: dien ten gevolge werden hun de heeren ABER CROMBIE en ZOBRE tot het sluiten van een traktaat toegezonden.

De Instruktie, hun medegegeven, hield hoofdzakelijk in: 'Dat men aan de Negers de verzochte goederen, uitgezonderd kruid en lood, (waarvan zij hen zouden trachten af te brengen,) zoude geven, hen overhalen eenigen van hen naar Paramaribo, doch zoo zij hiervoor schroomden, naar de Joden-Savane te zenden; hun premiën toe te zeggen voor het opbrengen van wegloopers en voor het vernielen van dorpen van schuilers; hen over te halen om hunne kinderen ter opvoeding aan de Blanken te vertrouwen, en zoo zij met andere Boschnegers in akkoord stonden, die tot dit verdrag mede trachten te bewegen.' In dezen geest werkzaam zijnde, werden er eenige Artikels den Boschnegers voorgelegd, inhoudende:

19

Al het gebeurde te vergeten, en zich als vrije lieden te beschouwen.

1o.2o. Het eindigen der vijandelijkheden. Dat zij blijven zouden in hunne tegenwoordige vestigingen, immers niet 3o. nader bij de Blanken komen wonen, dan op den afstand van twee dagen of tien uren gaans van eenige Plantaadje. Het teruggeven voor het vervolg van wegloopers tegen eene premie van tien tot vijftig gulden. 4o. De wegloopers sedert 1 Januarij trachten terug te krijgen, met belofte van hun vergiffenis te

conhecidos pelo nome de Auka-Negers. Em 1758, foram-lhes enviados dois negros leais, que os encontraram inclinados à paz: em consequência, os senhores ABER CROMBIE e ZOBRE para concluir um tratado.

A Instrução que lhes foi dada constava principalmente de: Que os negros receberiam os bens solicitados, exceto especiarias e chumbo (dos quais tentariam privá-los), para os persuadir a enviar alguns deles para Paramaribo, mas se estivessem relutantes em fazê-lo, enviá-los para a Joden-Savane⁷; prometer-lhes recompensas por trazerem os fugitivos e por destruírem as povoados dos fugitivos; persuadi-los a confiarem os seus filhos aos brancos para educação, e se tratassem com outros boschnegers, tentar persuadi-los a aderir a este tratado. Com este espírito de colaboração, foram apresentados alguns artigos aos boschnegers:

19

Esquecer tudo o que tinha acontecido e considerá-los homens livres.

1o.2o. O fim das hostilidades. Que poderiam permanecer nas suas atuais povoações, 3o. e viver nas imediações dos brancos, mas à distância de dois dias ou dez horas de caminhada de qualquer Plantação. A entrega de fugitivos para julgamento por um prêmio de dez a cinquenta florins. 4o. Tentativa de recuperar os fugitivos desde 1 de janeiro, com a promessa de lhes conceder perdão. 5o. Unir-se aos Brancos para a destruição

⁷ (N.T.) Jodensavanne, assentamento de proprietários de terras judeus sefarditas no distrito de Para.

schenken. 5o. Zich met de Blanken te vereenigen tot het vernielen en te keer gaan van vijandelijke Indianen en wegloopers. 6o. Bijstand te geven tegen vijandelijke aanvallen, onder anderen tegen de Franschen. 7o. Het aanstellen, buiten den particulieren kapitein, van een opperhoofd, thans 8o. ARABI, en dat zijn opvolger door de Regering zal erkend worden. Indien zij iets benoodigd hebben, dat 5 of 6 zich naar Paramaribo zullen begeven 9o. en het den Gouverneur verzoeken, waarom hun een stok met een' zilveren knop wordt gegeven, om hun tot paspoort te dienen. Zij zullen hunne goederen te Paramaribo mogen komen verkoopen, mits zij niet boven 10 à 11 personen sterk zijn.

10o.

Indien zij beledigingen ondergaan, zullen zij zich deswege aan den fiskaal adresseren, en zoo er van hun-11o.20 nentwege beledigd wordt, zullen zij de beledigers aan den Fiskaal overgeven.

12o. Over en wedergeven van pandslieden.

Zij zullen geen doodregt zonder goedkeuring mogen uitoefenen.

(Hierop echter mogt niet aangedrongen worden.)

13o.

De toegangen, zoo te land als naar hunne dorpen te water, zuiver en in orde te houden.

14.

Deze Kommissie kwam in October 1759 in de nabuurschap der Boschnegers, en het scheen, alsof alles zich dadelijk ten beste zoude schikken; dan, zoodra men bij de medegebragte presenten geen kruid en lood vernam, waren de Negers zoo dringende en ongeduldig, ja werden

e enfrentamento de índios inimigos e fugitivos. 6o. Ajudar contra ataques inimigos, entre outros contra os franceses. 7o. Nomeação, com exceção do posto de líder da comunidade, de um chefe, no momento 8o. ARABI, e que o seu sucessor será reconhecido pelo Governo. Caso necessitem de alguma coisa, cinco ou seis irão a Paramaribo 9o. pedir ao Governador, motivo pelo qual ser-lhes-á dado um cajado com castão de prata como passaporte. Poderão vir a Paramaribo vender as suas mercadorias, desde que não sejam mais de 10 a 11 pessoas.

10o.

Se forem insultados dirigir-se-ão ao Promotor e se houver algum dos seus que 11o.20 for insultado, entregarão o ofensor ao Promotor. Uma e outra vez, os corretores de penhores.

12o Entregar e restituir membros de grupos criminosos à justiça.

Não lhes será permitido exercer o direito à pena de morte sem autorização.

(No entanto, não se deve insistir nisso).

13o.

Manter os acessos a seus povoados, tanto por terra como por água, limpos e em ordem.

14.

Esta Comissão chegou em outubro de 1759 à vizinhança dos Boschnegers, e parecia que tudo se ia resolver a contento; então, assim que tomaram conhecimento de que não havia especiarias nem chumbo entre as mercadorias trazidas, os negros ficaram tão exigentes e impacientes, e por

eindelijk zoo brutaal, dat zij den heer ABER CROMBIE noodzaakten, om eene nieuwe lijst van goederen te schrijven, waarop de oorlogsbehoefden niet vergeten waren. Zij gaven een rond jaar, te beginnen met den 14 October, binnen welken tijd zij de goederen wilden hebben; doch zouden zich inmiddels stil houden, en gaven te kennen, dat het der Blanken eigen toedoen was, dat men zooveel wegloopers had. Zij gaven zelfs te verstaan, dat Courcabo en Commewyne, Killenstein-Nova, de Goede Vrede in Suriname en Kortenduur in Perica, indien men de Directiën niet veranderde, zouden afgelopen worden: en welke hunne strafbare voornemens geweest waren, indien deze onderhandeling daarin geene verandering gebragt hadde.

Het bepaalde jaar stilstand verschenen zijnde, werden de noodige presenten gebragt.

Deze Kommissie werd door hen geschikt ontvangen, de artikelen in verschil na veel tegenspraak veressend, en de vrede werd den 22 Mei gesloten. Het opperhoofd PAMO gaf een' zijner zonen als gijzelaar mede, die in het begin van Julij 1761 in Paramaribo aankwam. In October van dat jaar werd de Majoor MEYER gezonden, om den vrede volkomen te sluiten en de presenten te geven; doch hij moest alvorens gijzelaars hebben, die echter door de Negers geweigerd werden. Daar nu de Majoor de presenten gaf, zonder zich strikt aan deze voorwaarde te houden, werd er tegen hem eene actie van wege den Fiskaal aangelegd; doch de Aukaners hielden hun woord, en gaven drie gijzelaars, waarmede dit geval alzoo eindigde. Men verbond zich over en weder bij eede; boven den gewonen eed nam men aarde, water en

fim tão insolentes, que obrigaram o Sr. ABER CROMBIE a escrever uma nova lista de mercadorias, na qual artigos de artilharia não fossem esquecidos. Deram um ano, exatamente, a partir de 14 de outubro, para receberem as mercadorias; então ficariam quietos, mas afirmaram que a culpa de haver tantos fugitivos era dos brancos. Chegaram mesmo a deixar claro que Courcabo e Commewyne, Killenstein-Nova, de Goede Vrede no Suriname e Kortenduur em Perica, seriam abandonadas se as diretorias não fossem mudadas: e quais seriam as suas intenções de sanções caso nenhuma mudança ocorresse.

Decorrido o prazo de um ano, foram entregues os presentes.

Esta Comissão foi devidamente recebida por eles, os artigos em disputa foram resolvidos depois de muita discussão, e a paz foi selada a 22 de maio. O chefe PAMO deu como refém um dos seus filhos, que chegou a Paramaribo no início de julho de 1761. Em outubro do mesmo ano, o Major MEYER foi enviado para selar a paz. 21 e entregar os presidentes; mas ele teria que receber reféns de antemão, o que foi recusado pelos negros. Como o Major entregou os presentes sem respeitar rigorosamente esta condição, foi impetrada uma ação contra ele junto ao Promotor; mas os Aukaners mantiveram a sua palavra e entregaram três reféns, pondo assim termo ao caso. Fizeram um juramento; para além do juramento habitual, tomaram terra, água e o sangue do braço de cada um, que devia ser

het bloed uit den arm van ieder der partijen: dit moest onder vervloekingen gedronken worden. De vrede met die van Tempati en Auka bevestigd, zocht men ook dien met de Saramaccaanders te vernieuwen, waartoe men door tusschenkomst van een' Neger, WILLI geheeten, geraakte. Alles daartoe genoegzaam voorbereid zijnde, zoo door het geven van kleine geschenken, als anderzins, trad zeker heer, LOUIS NEPVEU, in onderhandeling, en er werd den 19 September 1762 een verdrag van vrede met hen gesloten, hierop uitkomende: De Boschnegers van Saramacca en Suriname zullen als vrije lieden erkend worden.

1o.

Zij zullen de dorpen aanwijzen, in dit verdrag begrepen.

2o.

Zij zullen niet van woonplaats veranderen, dan met goedkeuring der Regering.

3o.

Zij zullen kennis geven wanneer zij van opperhoofden veranderen, die de Regering zal erkennen.

4o.

Zij zullen al de slaven, die sedert de vredes-onderhandeling bij hen gekomen

5o.

zijn, overgeven, en daarvoor van f 10: - tot f 50: - genieten, en ook alle nieuwe, die zich bij hen zullen vervoegen, overleveren.

Zij zullen onder hen geene slaven dulden en de overtreders dezer conditie zullen gestraft worden.

6o.

Zij zullen, des verzocht wordende, in het

bebido sob pena de maldições. Selada a paz com os de Tempati e Auka⁸, tentaram também renová-la com o povo Saramacca, o que conseguiram com a intervenção de um negro chamado WILLI. Estando tudo suficientemente preparado para isso, quer pela oferta de pequenos presentes, quer por outros meios, um certo senhor, LOUIS NEPVEU, entrou em negociações, e a 19 de setembro de 1762 foi concluído um tratado de paz com eles, culminando no seguinte: Os Boschnegers de Saramacca e do Suriname serão reconhecidos como homens livres.

1o.

Eles designarão as povoados incluídas no presente tratado.

2o.

Não mudarão o seu local de residência mudar de residência exceto com a aprovação do Governo.

3o.

Avisarão quando mudarem de chefes, que o Governo reconhecerá.

4o.

Entregarão todos os escravos que chegarem a eles após a data do acordo de paz

5o., e em troca receberão de f 10: - a f 50: -, e também todos os novos, que se lhes juntarem, serão entregues.

Não tolerarão quaisquer escravos entre eles e os infratores dessa condição serão punidos.

6o.

Se lhes for solicitado, auxiliarão na captura

⁸ (N.T.) Aucas, quilombolas fixados ao longo de rios no interior do território surinamês.

vangen der

7o.

22

wegloopers behulpzaam zijn, tegen eene premie en bebelooning.

Zij zullen alle mouterij tegengaan, en de Blanken tegen eenen buitenlandschen vijand behulpzaam zijn.

8o.

Zij vermogen niet dan met vijf of zes naar Paramaribe te komen, en moeten zich aan den Gouverneur vertoonen.

9o.

Jaarlijks is het hun, tot vijftig in getal, vergund, het vee, hout en katoen, aan

10o.

de Wanica-kreek in Saramacca of aan Victoria in de Suriname te komen, waarvan acht à tien naar Paramaribo mogen gaan, doch niet gewapend zijn of na acht ure op straat komen. (Dit Artikel gaf bedenking, en zij drongen aan, dat aan hen, even als aan de Aucaners, het uitgaan na acht ure vergund wierde. Respect aan de Blanken bewijzen, zullende in het tegengesteld geval

11.

gestraft worden, hetgeen met Blanken, die hen beledigen, ook zal plaats hebben.

Zij zullen geen bijzonder verdrag met die van Auka aangaan.

12o.

Zij geven vier gijzelaars, alle kinderen van opperhoofden.

13o.

De presenten zullen zij op Victoria komen afhalen.

de

7o.

22

fugitivos, em troca de um prêmio e de remuneração.

Impedirão qualquer motim, e auxiliarão os brancos contra um inimigo inimigo estrangeiro.

8o.

Não poderão vir a Paramaribo em grupos com mais de cinco ou seis pessoas, e devem apresentar-se ao Governador.

9o.

Todos os anos eles, em número de até cinqüenta, poderão vender gado, madeira e algodão, às

10o.

margens do riacho Wanica em Saramacca ou Victoria no Suriname, dos quais oito a dez podem ir a Paramaribo, mas não podem estar armados ou estar nas ruas depois das oito horas. (Este artigo suscitou reflexões e insistiram que, tal como os Aucaners⁹, devam poder sair depois das oito horas. Respeitar os Brancos, caso contrário sejam punidos e que o mesmo ocorra com os brancos que os insultem

11.

Não farão nenhum tratado especial com os de de Auka¹⁰.

12o.

Eles darão quatro reféns, todos filhos de chefes.

13o.

Virão recolher os presentes no Victoria.

⁹ (N.T.) Aucas. Ver nota 8.

¹⁰ (N.T.) O mesmo de "Aucaners". Ver notas 8 e 9.

14o.

Dit verdrag werd op deze wijze bevestigd: Zij namen aarde en water, en ieder opperhoofd stelde een kind of een' jongeling voor zich, nemende God hier boven tot getuige; vervolgens spraken zij met eenige ceremoniën den vloek uit over diegenen, die ieder artikel van dit verdrag zouden breken of overtreden. Ondertusschen gaven zij telkens een weinig van dat mengsel aan de jongelingen te drinken, en voorts kregen zij kruid en lood, ter bevestiging van het in hen gestelde vertrouwen.

23

Den Heer NEPVEU werd f 1200: - voor zijne verschotten, een jaarlijksch pensioen van f 500: - en een stuk zilver, tot belooning van de diensten der Kolonie bewezen, toegelegd.

Naderhand werd de Vaandrig DORIG met presenten afgezonden. Deze ontmoette een opperhoofd ZAMSAM; hij gaf hem dezelve, onder verzekering, dat hij die zoude verdeelen. Dit echter deed hij niet, waardoor het opperhoofd MUSINGA zeer misnoegd was, die vervolgens eenige Plantaadjes afliep en wel 150 slaven medevoerde. Hij versloeg den vaandrig DORIG en noodzaakte hem met 160 man terug te trekken; doch kwam tot andere gedachten, en stelde 16 slaven aan die van ETJA ter hand, waarvoor hij f 50: - premie ontving, verzocht den vaandrig DORIG te spreken, gaf hem acht en vijftig weggeloopene slaven terug en sloot op nieuws den vrede. Er zijn naderhand wel wederom slaven weggelopen, die zich vooral in de moerassen of zwampen aan den zeekant hebben opgehouden; doch vooreerst had men van hen niet veel overlast.

14o.

Este tratado foi confirmado da seguinte forma:

Tomaram terra e água, e cada chefe pôs diante de si uma criança ou um jovem, tomando Deus por testemunha; depois pronunciaram com algumas cerimônias a maldição sobre aqueles que quebrassem ou violassem todos os artigos deste tratado. Ao mesmo tempo, deram um pouco dessa mistura para os jovens beberem, e deram-lhes ervas e chumbo como confirmação da confiança neles depositada.

23

O Sr. NEPVEU recebeu 1200 f: - para as suas despesas, uma pensão anual de de f 500: - e uma peça de prata, como recompensa pelos serviços prestados à Colônia,

Posteriormente, o alferes DORIG foi enviado com presentes. Este encontrou um certo chefe ZAMSAM; entregou-lhe esses, com a garantia de que ele os distribuiria. No entanto, como não o fez, o chefe MUSINGA ficou muito descontente e acabou por ir a algumas plantações, levando consigo 150 escravos. Ele Derrotou o alferes DORIG e obrigou-o a retirar-se com 160 homens; mas mudou de ideia e deu 16 escravos a ETJA, pelos quais recebeu como prêmio f 50: - prêmio recebido, pediu para falar com o alferes DORIG, devolveu cinquenta e oito escravos fugidos e firmaram a paz novamente. Houve escravos que voltaram a fugir novamente, tendo ido parar sobretudo nos pântanos do lado do mar; entretanto, até aquela altura não causaram muitos problemas.

Referências

Beijer E. & Sulpke, C.G. *Surinaamsche Almanak voor het Jaar 1821.* (1820).
https://www.dbnl.org/tekst/_sur001182101_01colofon.php

